

ЦАХИМ ГАВНЫ ТУХАЙ

Төрсөн газар: 1965 онд Улаанбаатар хотод төрсөн.

Мэргэжил: Хуульч, эрх зүйч

Боловсрол: Дээд, Хууль зүйн ухааны доктор (Ph.D), ОХУ-ын Дотоод явдлын Яамны Академи, АНУ Лос-Анжеласын Цагдаагийн Академид Цагдаагийн байгууллагын Удирдахуйн ухааны менежер, Монгол Улс Удирдлагын хөгжлийн Академид Удирдахуйн ухааны менежер.

Эрхэлж байсан ажил: 1989-1990 онд СБДЦХ-т төлөөлөгч, 1990-1994 онд Эрүүгийн Цагдаагийн Газрын дарга, 1994-1998 онд Эрүүгийн Цагдаагийн газарт чиглэлийн ахлах төлөөлөгч, 1998-1999 онд БГДЦХ-ийн дэд дарга, 1999-2001 онд Эрүүгийн Цагдаагийн Газрын дэд дарга, 2001-2011 онд Цагдаагийн Академийн Тэнхимийн эрхлэгч Цагдаагийн хурандаа

Асуулт: Танд энэ өдрийн мэндийг хүргэе!

Хариулт: Баярлалаа. Танд бас энэ өдрийн мэндийг хүргэе!

Асуулт: Таны тухай, түүн дотроо эрхэлж байсан ажлын тань талаар цухас сонирхвол ямар вэ?

Хариулт: Би 29 жил Цагдаагийн байгууллагад тэр тусмаа Эрүүгийн цагдаагийн албанд илүү ажилласан. 2009 онд “Хүнийг санаатай алах гэмт хэрэгтэй тэмцэх” чиглэлээр МУИС-д хууль зүйн шинжлэх ухааны доктор цолыг хамгаалсан.

Асуулт: Та гэмт хэрэг, зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх ажлыг эрчимжүүлэхэд зайлшгүй хэрэгжүүлэх шаардлагатай ажлуудын талаар ярьж байсан. Тэр сэдвээр тантай өнөөдөр ярилцъя гэж бодлоо?

Хариулт: Гэмт хэрэг, зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх ажил нь манай улсад хэлбэрийн төдий л яригдаж, явагдаж байгаа, Тухайлбал: Хичнээн гэмт хэрэг үйлдэгдэхээс, ямар хохирол учрахаас урьдчилан сэргийлж байна вэ гэдэг нь ч тодорхой байх шаардлагатай бөгөөд урьдчилан сэргийлэх болон урьдчилан сэргийлэх ажлын үр дүнг үнэлэх асуудал дээр ч анхаарах цаг болсон.

Сүүлийн үед гэмт хэрэг, зөрчил үйлдэгдэх нь өсөн нэмэгдэж, нийгэм, улс оронд болон ард иргэдэд ихээхэн хэмжээний хор хохирлыг учруулах, айдсыг бий болгох явдал өсөх хандлагатай байгаа бөгөөд үүний эсрэг арга хэмжээнд ашиглаж болох хамгийн оновчтой олон аргуудын нэг нь гэмт хэрэг үйлдэж болзошгүй этгээдийг байнгын хяналтанд байлгаж, гэмт хэрэг үйлдэхээс урьдчилан сэргийлэх, нэгэнт үйлдэгдсэн тохиолдолд илрүүлэх, эрэн сурвалжлах зорилгоор ашиглах зориулалт бүхий Цахим гав-ыг хэрэглэх явдал юм. Өнөөдөр дэлхийг тойрон ажиллаж буй 27 ширхэг хиймэл дагуулаас 24 хиймэл дагуул нь идэвхитэй горимд ажиллаж GPS төхөөрөмжийг дэлхийн хаана байгааг хянаж байдаг. Цахим гав гэдэг нь GPS системд суурилсан хяналтанд авах шаардлагатай хүний гарт болон хөлд зүүх зориулалт бүхий бугуйвч хэлбэрийн төхөөрөмж бөгөөд хяналт тавих шаардлагатай хүмүүст зүүлгэснээр уг этгээдийг байнгын хяналтанд байлгах зориулалт бүхий төхөөрөмж гэж ойлгож болно. Цахим гав нь байршлыг тодорхойлох, аюулын буюу тусламж хүссэн дуудлага хийх, бодит байдалд хяналт тавих, явахыг хориглосон газрыг тэмдэглэх, зай дууссан, хэрэглэгч хөдөлгөөнгүй болсон үед нэмэлт дохиог төврүү илгээх ба Google map хэрэглэж болно. Мөн нууцлалын программтай, өнгө үзэмж сайтай, бусад хүмүүст ил харагдахгүй байх боломжтой, гэмт этгээд уг төхөөрөмжийг тайлах болон тайлахыг оролдох үед түгшүүрийн дохиог хяналтын болон цагдаагийн байгууллагад мэдээлэх зэрэг маш олон төрлийн үзүүлэлтүүдтэй төхөөрөмж юм.

Асуулт: Одоогийн байдлаар хууль хяналтын байгууллагаас явуулж буй гэмт хэрэг, зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх ажлыг та юу гэж бодож байна вэ?

Formatted: Mongolian (Cyrillic)

Formatted: Font: Not Bold

Хариулт ХР: Яах вэ одоо бол гэмт хэрэг, зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх ажил гэж яриад л байгаа бодитой үр дүнтэй ажил харагдахгүй байна. Төрийн болон хувийн хэвшлийн байгууллагад өөрт учирах эрсдлүүдийг урьдчилан тооцож, төлөвлөгөөтэй тодорхой арга хэмжээнүүдийг авах нь чухал байдаг. Өнөөдрийн байдлаар өдөрт дунджаар 5 хүний амь нас ямар нэг байдлаас хамаарч хохирч байна. Энэ нь жилээр тооцохоор их олон тоо гарч байгаа нь харамсалтай санагддаг. Монгол Улсын ҮАБ-ийн үзэл баримтлалаар хүний аюулгүй байдлыг хангах талаар нэн тэргүүнд тавьсан боловч энэ нь хэлбэрийн төдий л цаасан дээр тэмдэглэгдэж, урьдчилан сэргийлэх ажил бодитой үр дүнд хүрэхгүй өдийг хүрлээ. Мөн өнөөдөр байгалийн үзэгдэл, гамшигаас шалтгаалан олон тооны мал сүрэг үхэж, үрэгдэж өвчин тусч байгалийн гамшигт нэрвэгдэж байгаа нь хэзээ ч нөхөгдөшгүй юугаарч сольшгүй тийм харамсалтай зүйл гэдгийг бодитой ухаарч төр засаг, хууль хяналтын байгууллагаас хүн, мал, ан амьтаны амь нас хохирсны дараа бус өмнө нь урьдчилан сэргийлэх ажлыг хэрэгжүүлж эхлэх цаг нь болсон гэж үзэж байна.

Асвүлт АС: Урьдчилан сэргийлэх ажлын үр дүнг хэрхэн тооцох ёстой вэ?

ХР: Харин тийм. Урьдчилан сэргийлэх ажлын үр дүнг тооцох хэмжүүр, үзүүлэлт, урамшуулалын тогтолцоо зайлшгүй үгүйлэгдэж байна. Жишээ нь: Хүнийг санаатай алах гэмт хэргийг илрүүлсэн ажилтанг урамшуулан, төрийн одон медалиар шагнадаг. Гэтэл хүнийг санаатай алахаас, амь насыг нь хохирхоос нь өмнө урьдчилан сэргийлбэл ямар үзүүлэлтээр шагнаж урамшуулах нь ойлгомжгүй мэт санагдаад байгаа юм.

Асвүлт АС: Сүүлийн үед Цагдаагийн байгууллагууд дээр шинэчлэлт өөрчлөлтийн талаар их ярьж байна. Энэ талаар та юу гэж бодож байна?

Хариулт ХР: Цагдаагийн байгууллагад сүүлийн жилүүдэд шинэчлэлт өөрчлөлттэй холбогдолтой бүтэц зохион байгуулалтын болон хууль тогтоомжыг боловсронгуй болгох чиглэлийн олон өөрчлөлт хийгдэж байна. Гэхдээ 1990 оноос хойш цагдаагийн дүрэмт хувцасны өнгө, загвар, үзэмжийн тал дээр л хэтэрхий анхаарснаас биш яг гэмт хэрэгтэй тэмцэх арга тактик, шинжлэх ухааны ололт амжилтыг нэвтрүүлэх, гадаад орны туршлагаас судлах, боловсон хүчний сургалт бэлдэх ажил дээр анхаарч төдийлөн сайн шинэчлэлт, өөрчлөлт хийсэн гэж миний хувьд бодохгүй байна.

Харин сүүлийн жилд хийсэн ажлын нэг ололттой тал нь боловсон хүчинтэй холбоотой шинэчлэлт өөрчлөлт байсан юм боловуу!

Асвүлт АС: 1990-д оноос хойш Монгол улсад үйлдэгдэж буй гэмт хэргийн тоо ихэсч, гэмт хэргийн төрөл нэмэгдсэн төдийгүй үйлдлийн арга нарийсч, улам харгис хэрцгий болж байгаа нь хуулийн байгууллагуудын судалгаанаас харагдаж байгаа. Үүнээс үүдэн дээрхи төхөөрөмжийг манай улсад хэрэглэх нийтийн хэрэгцээ шаардлага зүй ёсоор урган гарч байгаа гэж ойлгож болох уу?

Хариулт ХР: Судалгаанаас харахад МУ-ын хэмжээнд зөвхөн 2012 онд 19734 хүн гэмт хэрэгт холбогдсоноос 71 хүн захиргааны хяналтанд байхдаа, 161 хүн хэрэг бүртгэлт мөрдөн байцаалтын шатанд батлан даалтанд байхдаа гэмт хэрэг дахин үйлдсэн байна.

-Одоо хоригдож байгаа 6911 ялтаны 3414 нь давтан гэмт хэрэг үйлдэж дахин ял шийтгүүлсэн байх ба хэрэв эдгээр давтан гэмт хэрэг үйлдсэн 3414 хүн, дээр дурьдсан 161 хүнд цахим гавыг хэрэглэж хяналт тогтоосон бол 70%-80% нь, түүнээс ч илүүгээр гэмт хэрэгт холбогдохгүй байх, цаашлаад иргэд, байгууллагад тэр хэмжээгээр хохирол учрахгүй байх бололцоотой байжээ гэж үзэж болохоор байгаа.

-2012 онд 2794 ялтан ерөнхийлөгчийн зарлиг болон өршөөлөөр, хугацаа дуусч суллагдсан байх ба захиргааны хяналтанд нийт 2573 хүн, 382 хүүхэд хорих ял шийтгүүлж хойшлогдсон гэсэн шалтгаанаар Цагдаагийн байгууллагын хяналтанд байна.Эдгээр тоо баримтуудаас нэгтгэн дүгнэж нийт эрүүгийн гэмт хэрэгт холбогдогчдын болон давтан гэмт хэрэг үйлдэгчдийн тоо, захиргааны хяналтанд авагдах этгээдүүдийн тоог гаргасны үндсэн дээр цахим гавыг байнгын хэрэглэх субъектуудын тоог тодорхойлж болохоор байгааг харж болно.Одоо ч УИХ-аар Өршөөлийн хууль хэлэлцэгдэж байгааг та бүхэн мэднэ.

Өнөөдөр гэмт хэрэг, зөрчилд холбогдон шалгагдаж байгаа, гэмт хэрэг үйлдээд суллагдсан, гэмт хэрэг үйлдэж болзошгүй этгээдүүдэд тавих хуулийн хяналт нь хэлбэрийн төдий байгаагаас дээрх этгээдүүдээс гэмт хэрэг дахин үйлдэх, нийгэмд түгшүүртэй аюултай байдлыг бий болгох, хүний амар тайван аюулгүй орчинд амьдрах нөхцөлийг хязгаарлаж байна.

Асвэлт АС:Тэгвэл цахим гавыг эн тэргүүнд хэрэглэх шаардлагатай ямар хүмүүс байна вэ?

ХариултХР: 1-рт:Хорихоос суллагдсан этгээдүүдийг давтан гэмт хэрэг үйлдэхээс урьдчилан сэргийлэх зорилгоор хуульд заасан журмын дагуу захиргааны хяналт тогтоох үүргийг цагдаагийн байгууллага хэрэгжүүлдэг.Захиргааны хяналтанд авагдах ёстой этгээд хэсгийн байцаагчид анх бүртгүүлснээс хойш сард нэгээс доошгүй удаа биеэр очиж бүртгүүлэх үүрэгтэй гэж Цагдаагийн байгууллагын үйл ажиллагааны журамд заасан байдаг нь тэднийг бусад бүхий л хугацаанд хяналтгүйгээр, сул чөлөөтэй байх, цаашлаад гэмт хэрэг үйлдэх боломжийг олгож байна гэхэд хилсдэхгүй. Захиргааны хяналтыг үр дүнтэй авч хэрэгжүүлж, хяналтанд байх ёстой хүн нэг бүрт цахим гавыг хэрэглэж байнгын хяналтанд байлгах шаардлагатай.Ингэснээр хяналтанд бүрэн аваад зогсохгүй уг этгээдийн зүгээс гэмт хэрэг үйлдэх гэсэн санаа сэдлийг бууруулах ач холбогдолтой.

/2012 онд улсын хэмжээнд 2004 ялтан суллагдаж,захиргааны хяналтанд 2573 хүн бүртгэгдсэн байх ба шүүхээс 1597 хүн ял тэнсэгджээ. Мөн онд 8324 хүн ял шийтгүүлснээс 1544 нь урьд ял шийтгүүлсэн этгээдүүд байгаа бөгөөд үүнээс онц аюултай гэмт хэрэгтэн 98 нь байгааг судалгаанаас харж болно./

2-рт:Гэмт хэрэг үйлдсэний улмаас хуулийн байгууллагад шалгагдаж байгаа этгээдүүдээс гэмт хэрэг үйлдэх,хэрэг бүртгэлт, мөрдөн байцаалт, прокурор, шүүхийн шатнаас оргон зайлах явдал их байгааг судалгаанаас харж болно.Иймд уг хүмүүст хэрэглэснээр оргон зайлах, дахин гэмт хэрэг үйлдэх явдлыг ихээхэн хэмжээгээр бууруулах хөшүүрэг болж чадна.Бараг бүрмөсөн буурна гэхэд хилсдэхгүй болов уу.

/2012 онд нийт 19734 хүн гэмт хэрэг үйлдсэнээс хэрэг бүртгэлт мөрдөн байцаалтын шатанд болон эрх хязгаарлах арга хэмжээ авагдсан үедээ 161 хүн дахин гэмт хэрэгт холбогдсон гэх тоо баримтаас харахад энэ шатанд дээрхи төхөөрөмжийг хэрэглэх хэрэгцээ шаардлага нэгэнт үүссэн гэдэг нь харагдаж байна/

3-рт: Ял эдэлж буй иргэнийг чөлөөгөөр гадуур гарах, гадуур хөдөлмөр эрхлүүлэх, хуяглан хүргэх, мөн гэрийн хорионд байгаа болон тодорхой эрхийг нь хязгаарласан хүнд цахим гавыг хэрэглэх. Энэ тохиолдолд ял эдэлж буй иргэнийг оргон зайлахаас урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээ болох бөгөөд оргон зайлсан тохиолдолд уг төхөөрөмжөөр байршил, замыг шууд тогтоон баривчлах боломжтой ба ингэснээр эрэн сурвалжлах ажиллагааны зардлыг хэмнэх, хамгийн чухал үр дүн нь дахин гэмт хэрэг үйлдэх явдлаас урьдчилан сэргийлнэ.ШШГБ-ын хувьд хоригдол оргосон гэх нийгэмд төрүүлсэн айдсыг хурдан хугацаанд арилгах зэрэг ач холбогдолтой юм.

Дэлхийн улс орнуудад зөвхөн гэмт гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх,нийгмийн хэв журам хамгаалах тусгай зориулалтаас гадна ахуйн хэрэглээнд өндөр настан, сэтгэцийн өвчтөн, тээврийн

хэрэгсэл, үнэт эд зүйл, тэжээвэр амьтан, мал зэргийн байршил, хөдөлгөөн хянахад ашигладаг туршлага бий. Өнөөдөр манай улсад дархан цаазат амьтан, тул загас,тээврийн хэрэгсэлд байршуулж ашиглаж байгаа бөгөөд цаашид ашиглагдах бүрэн боломжтой гэж үзэж байгаа юм билээ.

Асвэлт АС:Дээрхи төхөөрөмжийг манай улсад шууд хуулбарлан хэрэгжүүлэх боломжыг та хэрхэн үнэлж байна вэ?

ХариултХР: Манай улсад уг төхөөрөмжийг нэвтрүүлэхэд доорхи боломжууд бүрэн байгаа юм.

1. Уг төхөөрөмжийг хэрэгжүүлэх, хяналт тавихад манай улсынзасаг захиргааны нэгжийн зохион байгуулалт, нутаг дэвсгэрийн хуваарилалт бүрэн зохицоно. Жишээ нь нийслэлд дүүрэг хорооны, аймагт аймаг, сумын хууль сахиулах байгууллагын ажилтан шууд хяналтыг тавьж хэрэгжүүлэх боломжтой юм.Түүнчлэн шаардлагатай холбоо харилцаа, техник хэрэгсэл,дэд бүтцийн салбарт нь ажиллах мэргэжлийн боловсон хүчний хувьд бүрэн боломжтой байгаа гэж үзэж болно.

2.Хууль сахиулах байгууллагуудын бүтэц, зохион байгуулалтын хувьд мөн бусад орны адил зохицоно.Жишээ нь хяналтыг Цагдаагийн Байгууллагын захиргааны хяналт тавих үүрэг бүхий ажилтнууд тавьж, давхар хяналтыг шууд удирдлага болон хэрэг зөрчлийн шалгалтад хяналт тавихтай адилаар Прокурорын байгууллагаас хариуцаж болно.

3. Энэтхэг, Америк, Мексик зэрэг манай улстай адил нутаг дэвсгэр томтой, зохих этгээдүүдэд шууд хяналт тавих боломж муутай орнуудад шинжлэх ухаан, техникийн ололтыг гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх, илрүүлэх ажиллагаанд ашиглаж, уг төхөөрөмжийг амжилттай хэрэглэж өндөр үр дүнд хүрч буй туршлагаас харахад манай улсад ашиглах бүрэн боломжтой юм.

Гэхдээ Монгол Улсын нутаг дэвсгэрт, газар зүйн байрлал, зан заншил, хүний эрх, эрх чөлөөг хангах зэрэг онцлогоос шалтгаалан тухайн техникийг хэрэглэхдээ анхаарч үзэх зүйлс байгааг үгүйсгэхгүй.

Асвэлт АС:Уг төхөөрөмжийг нэвтрүүлж үр бүтээлтэй ашиглахын тулд эн тэргүүнд ямар ажлуудыг хийх шаардлагатай вэ?

ХариултХР: -Шаардлагатай мэргэжлийн ажилтнуудыг багтаасан судалгааны багыг бүрдүүлж төсөл боловсруулан хэрэгжүүлэх.

-Санхүүгийн асуудлыг шийдвэрлэхийн тулд тендер зарлан сонгон шалгаруулах замаар дотоод, гадаадын хувийн хэвшлийн байгууллагуудыг оролцуулан шийдвэрлэх боломжтой юм.Гэмт хэрэгтнийг хуяглан хүргэх, гадуур хөдөлмөр эрхлэх,онцгой дэглэмд болон гянданд хоригдож байгаа ялтнуудад хэрэглэх г.м зарим тохиолдолд гарах зардлыг төрийн зүгээс хариуцдаг, бусад тохиолдолд хяналтанд авагдах хүмүүсээс өөрсдөөс нь зардлыг гаргуулдаг байх зэрэг нөхцлүүд байж болно.

Formatted: Space After: 0 pt

Асуулт АС: Цахим гавыг Монгол улсад нэвтрүүлсэнээр ямар чухал ач холбогдолтой болох та дурьдана уу?

ХариултХР: Дээрхи баримтуудаас дүгнэж үзэхэд цахим гавыг гэмт хэрэг үйлдэж болзошгүй этгээдүүдэд зүүлгэн байршуулж, байнгын хяналтанд байлгаж чадсанаар:

1.Гэмт хэрэг, зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх ажлыг сайжруулахад нөлөөлж, үүний үр дүнд үйлдэгдэх гэмт хэргийн тоо буурч, иргэдийн амар тайван амьдрах нөхцлийг бүрдүүлэхэд чухал ач холбогдолтой.

2.Хууль сахиулах байгууллагуудын шинэчлэлт өөрчлөлтийн зорилго нь гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх, илрүүлэх тогтолцоог боловсронгуй болгоход чиглэн хийгдэж байгаа тул уг төхөөрөмжийг ашиглах, түүнээс гарах эерэг үр дүн нь уг зорилготой нийцнэ.

3.Гэмт хэрэг, зөрчлийг илрүүлэх ажиллагаанд шинжлэх ухаан техникийн ололтыг ашигласнаар өмнөх хяналт тавьж үйл ажиллагаа хөнгөвчлөгдөнчанаржиж, бусад ажилд зарцуулах зав, боломж нэмэгдэнэ.

4.Гэмт хэрэг, зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх, илрүүлэх, эрэн сурвалжлах ажиллагаанд төрөөс төсөвлөж зөрцуулах их хэмжээний зардлыг багасгах чухал ач холбогдолтой. Мөн CCTV хяналтын дэвшилтэт системийг хослуулан нэвтрүүлж камерын хяналтыг сайжруулсан тохиолдолд гэмт хэргийн илрүүлэлт эрс нэмэгдэх ач холбогдолтой г.м олон давуу талтай юм.

5.Мөн гэмт хэрэг үйлдэж болзошгүй этгээдүүд байнгын хяналтанд байгаа болохоо мэдэж байгаа учраас гэмт хэрэг үйлдсэн тохиолдолд илчлэгдэнэ гэдгээ ойлгосноор гэмт хэрэг үйлдэх санаа сэдэл нь багасна.

6.Нэгэнт үйлдсэн тохиолдолд төхөөрөмжөөс ирэх мэдээллийн дагуу гэмт хэрэгтнийг хурдан шуурхай баривчилсанаар байгууллага, иргэдэдэд материаллаг болон материаллаг бус хохирол, аюул занал учрахаас сэргийлэх чухал ач холбогдолтой юм.

Асуулт АС: Өнөөдрийг хүртэл энэ техник хэрэгслийг монголд нэвтрүүлж ашиглах боломж байгаагүй юмуу?

ХариултХР: Мэдээж боломж байсан боловч ихээхэн хугацаа алдсан. Гэхдээ энэ нь бас учир шалтгаантай боловуу. Тус цахим гавыг Монгол улсад нэвтрүүлж ашиглахын тулд хууль тогтоомжуудыг боловсронгуй болгох, санхүүгийн асуудлыг шийдвэрлэх, мэргэжлийн баг, хамт олны үйл ажиллагаанаас ихээхэн шаардлагатай талаар дээр дурьдсан. Энд хуулийн мэргэжилтэн дан ганцаараа энэ асуудлыг хэрэгжүүлэх биш, өөрөөр хэлбэл сайн мэдээлэл технологийн инженер/GPS,цахимын талаарх мэргэжлийн хуулийн ажилтан, программист, радио долгионы инженер, санхүүгийн шинжээч, мэдээж менежер зэрэг олон мэргэжил албадын хүмүүсийн хамтын ажиллагаа, мэдээж төрийн тусалцаа дэмжлэг, оролцоо, гадаад, дотоод хөрөнгө оруулалтгүйгээр шийдвэрлэхэд хүндрэлтэй. Өнөөдрийн байдлаар Монгол улсад цахилгаан гавыг нэвтрүүлэн хэрэгжүүлэхэд нөхцөл бололцоо, тохироо нь бүрдсэн гэж үзэж байна. Зайлшгүй хэрэгжүүлэх хэрэгцээ шаардлага нь ч тулгамдсан асуудал болсон байна.

Асуулт АС: Цахим гавыг хэрэглсэнээр хүний эрх, эрх чөлөөнд халдаж, хязгаарлаж байгаа асуудал биш үү?

ХариултХР: Цахим гавыг гагцхүү хүний эрхийг зөрчиж болзошгүй, хүний эрх, эрх чөлөө, эд хөрөнгөнд халдаж гэмт хэрэг үйлдсэн этгээдүүдэд хуульд заасан үндсэн журмын дагуу хэрэглэхээр тусгана.Ингэж тэдгээр этгээдүүдийн эрхийг хуулийн дагуу хязгаарласанаар бусад иргэдийнхээ Үндсэн хуулиар олгогдсон эрх, эрх чөлөөг хамгаалж байгаа явдал юм.

Асуулт АС: Бодит амьдрал дээр цахим гавыг хэрхэн ашиглаж болох вэ? Жишээ дурьдана уу ?

ХариултХР: Гэмт хэрэг үйлдээд суллагдсан этгээдүүдийн өмнө үйлдсэн гэмт хэргийн байдал, зан авир,хувийн байдал зэргийг харгалзан үзэж зорчих маршрут, орох газруудад хязгаарлалт хийж болно. Өмнө нь хамтран амьдрагч эмэгтэйтэй байнга дарамтлан зодож гэмтээн ял эдлээд суллагдсан этгээдэд шүүхээс уулзахыг хориглосон тохиодолд хяналтанд авсанаар зүүлгэсэн хяналтын цахим гаванд өмнөх хамтран амьдрагчийн гэр, ажил, зорчих чиглэлийн дагуу явахыг хориглосон программ

суулгасан болох, зөрчиж болохгүй талаар өөрт нь мэдэгдэж, уг этгээд шаардлагыг зөрчин маршрутаас гарч өмнөх хамтран амьдрагчтайгаа уулзахыг завдсан үед дохио, мэдээлэл тухайн хяналтын газар буюу цагдаагийн ажилтанд ирнэ. Ингэснээр хууль хяналтын байгууллагын ажилтнууд газар дээр нь түргэн шуурхай очиж хохирогч эмэгтэйн эрхийг хамгаалж хяналтанд авагдсан этгээдийг саатуулах болно.Мөнөмнө нь бизнесийн хүрээнийхнийг дарамталж мөнгө эд зүйл авдаг байсан этгээдэд бизнесийн хүрээний олон нийтийн арга хэмжээ зохиогдох газар, үзвэр үйлчилгээ, ресторан, цэнгээний газар зэргүүдэд очихыг хязгаарлаж, уг газруудаад цахим гавтай хүнд үйлчилдэггүй байх зохицуулалтыг хийж өгөх зэрэг олон хэлбэрээр ашиглаж болно.Энэ тохиолдолд иргэд дээрхи газруудаар айх аюулгүй, амар тайван үйлчлүүлэх, үйл ажиллагаанд оролцох боломжоор хангагдаж байгаа юм.

Асуулт АС: Сүүлийн асуултыг танд үлдээе!

ХариултХР: Хууль сахиулах байгууллагуудын, тэр тусмаа Цагдаагийн байгууллагын шинэчлэлт өөрчлөлтөөр хууль тогтоомжид нэмэлт заалт оруулах, цагдаагийн байгууллагын бүтэц зохион байгуулалтыг өөрчлөх өөрчлөлтүүд хийгдэж байгаатай зэрэгцэн шинжлэх ухаан, техникийн ололт амжилтуудыг гадаад орнуудыг туршлагыг судалсны үндсэн дээр нэвтрүүлж гэмт хэрэг, зөрчилтэй тэмцэх, урьдчилан сэргийлэх, илрүүлэх ажилд ашиглаж хэрэгжүүлэх нь чухал .Гэмт хэрэг,зөрчил үйлдэгдэж иргэдийн эрх зөрчигдсөнийх нь дараа биш үйлдэгдэхээс нь урьдчилан сэргийлж, таслан зогсоож сайн ажиллах ёстой юм.

Ярилцсан: Р.Баярмагнай

Formatted: English (United States)

Formatted: English (United States)

Formatted: Indent: First line: 1.27 cm

Formatted: English (United States)